

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetői osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

Hogyan hódítják a párttagokat?

Terjeszkedés most a jelszó. Hogy eszméik igazságát bizonyítsák s hogy a külföld fölkellett érdeklődését, de különösen a csehek rokonszenvét megérdemeljék és biztosítsák, teljes apparátussal működnek most azokon a vidékeken is, amelyek a magyarság által megnyerteknek tekintettek eddig.

A tájékozatlan külföld, amely a nemzetiségi törekvésekben az egész tót Felvidéket már egyakaratonak képzei — úgy gondolják — kettős értékűnek mérlegeli majd ezt a terjeszkedést, mert a visszahódításban az ideák ellenállhatatlanságát fogják keresni.

Ha lapjaik olyan sikerekről számolhatnak majd be, a melyeket a magyarul már megtanult és érzésükben is magyarrá lett tótok körében elérhetőik sikerült, akkor hisszük, hogy a morális hatás útján olyan tőkét nyernek, amit úgy a külföldön, mint itt is szépen kamatoztathatnak majd. Az alföldi tót szigeteken való kisebb-nagyobb kísérletek után most Nógrád megyét szemelték ki — a megszállásnak.

Embert is sikerült fogniok, aki az előkészítés munkája mellett az agitálás szerepét betöltse. Bazovszky losonci ügyvéd tette meg a hódítóknak azt a szívességet, hogy kivált a függetlenségi 48-as pártból és a magyar nemzeti eszmékkel ellentétben most „tót nemzeti célokat“ mozgató. És megbocsátják neki azt is, hogy ugyanakkor a nemzeti célokat nem ismerő nemzetközi szociáldemokratákkal is azonosítja magát, csak szántsza föl az új talajt. A vetést — ha kell — majd elvégzik mások.

Bazovszky hát szétrézett s amidőn már attól kellett tartania, hogy fölmutatni semmit sem lesz képes, a véletlen egy parasztot hozott ügyvédi irodájába, aki fazekasmesterséget akarván kezdeni, erre „államsegélyt“ keresett — nála. A segély természetesen elmaradt s a már előzőleg fölízgatott fantáziájú embert most nem volt nehéz a kormány és a megye iránt ellenségesen hangulni.

Nem kellett hozzá más, mint hogy az abszurd kérelem kudarcát az illető hatóságok nyakába varrja. Végre volt embere, akivel most már beszélni tudott. Az ellenszenv gyűlöletté fejlődött a szűkmarku urak ellen, amit már csak egy árnylat választott el a bosszu gondolatától. Bazovszky nem volt egészen vak, amikor észrevette ezt és előállott terjesztél. Falujában olyan gyűlést tartott, amely az uraknak sok bosszuságot fog okozni, avval — ugymond — visszaadja a pofont, amit reá mérték.

Az egygyűség lépre ment s így született meg Ózd kis falucskájában az a „népgyűlésnek“ mondott kis csődület, amelyről most a nemzetiségi lapok, mint a népakarat impozáns megnyilatkozásáról oldalakat írnak.

És csodálatos, hogy — bár a gyűlés lefolyása alig hasonlított a megszokott nemzetiségi irányu összejövetelek hangjához, a tót sajtó mégis magának sajátítja azt ki teljesen és nem akarja észrevenni, hogy a szónok hallgatóságának érzésére való tekintettel a magyar haza iránti hűséget is több ízben hangoztatni kényszerült, valamint azt sem, hogy a hallgatóság nagyrészt a szervezett munkásság adta, ami az egésznek meg szociáldemokrata jellegét kölcsönöztö.

De — ismétljük — a tótok sajtotja teljesen a maga részére foglalta

azt le, úgy állítván a dolgokat előtérbe, hogy a szemlélő csak azt a néhány óvatosan halovány nemzetiségi vonást lássa, amit az egészbe úgy belopniok sikerült. Ezek aztán hatalmasan kidomborítva valóban oly látzatot keltenek, mintha itt tényleges térvesztéségről s a nemzetiségiékről újabb nagyszabású győzelmről volna szó, amely morális hatásában a külföldet is foglalkoztatni fogja. A dolgoknak evvel a részével nem foglalkozunk, van azonban a lapok e közleményeinek olyan passzusa is, amely már teljesen közelről érint benntünket, mert érdekes fényt vet arra, hogy a nemzetiségi törekvésekkel nem rokonszenvező nép megnyerésére milyen eszközökkel élnek.

Bazovszky parasztjának példája mutatja a kezdetet, az eljárás folytatását a „Slovenský Týždenník“ből tanuljuk meg, ahol ugyancsak ez embernek a neve nagyon szoros kommentár keretében sok-sok dicsérettel és huzalozással ismétlődik. Ennek hű fordítását lapunk más helyén adjuk, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy az áradózó jellemzésben a fontos jelölt alig ismert magára.

Nem kell azonban hinni, hogy a megemlékezés ebben az esetben a „kezdeményezőnek“ szólt. A „Slov. Týžd.“ sorra veszi a megjelent módosabb gazdákat s mindannyi külön-külön annyi érdemet fedez föl, hogy egy teljes hasáb kell azok elősorolására.

Az egyik érdeme pl. hogy papi installációt mulasztott el a gyűlés kedvéért, a másiktól kisütö, hogy a vidék legnagyobb gazdája, a legértelmesebbet egy harmadik képviseli. Van olyan, akiről csak annyit tud mondani, „őszinte lélek“, de adósa egyiknek sem marad.

Links Adolf
butorkereskedő és esztergályos
Túrócszentmárton, főté
(Löwy Zsigmond mészáros házában).

*Szoba és konyhabutorok!
Háló- és ebédlő-szobák!*

A sok izléstelen, szinte undorító hizelgést kínálkozás követi. Olvasatok engem — ugymond — mert amint benneteket helyesen ismertelek meg, úgy fogom fölismerni papjaitokat, jegyzőteket, szolgabiráitokat s valódi színükben mutatom be őket szeimeitek elé.

Ezért van — mondja tovább, hogy tiltják az én olvasásomat stb. . . . Félnék ugyanis, hogy a nép megismervén az igazságot, nem utánuk igazodik többé. S úgy is lesz, mert ha akarjátok ezután ti leszetek annak vezérei.

Az együgyű nép hiszékenysége és a vagyonos paraszt gögjére való utazás itt nyilvánvaló.

A nemzetiségi tábor, melynek vezérkara a külföldön holmi egységeket, nagyratörő terveket kovácsol, most itt egyrésről rágalommal és hazudozással, másrésről meg a fegyverek legocsmányabbikával: a hizelgéssel, a hiúság legvezgetésével próbálkozott meg, hogy annak eredményével a morális hatást szítsa.

Mert nem lehet igaz, hogy nekik a nógrádi magyarok nagyon kellenének, hiszen azoknak eltérítése már most azok érzésén, gondolkodásán minden valószínűség szerint hajótörést szenvedne s így az erre fordított fáradság a dolog komolyabb színezete esetén nem fedné az eredményeket, itt csupán a külföldnek szánt olyan jelenségről van szó, amely idejük hódító hatását és az ő munkásságukat

bizonyítsa. A népet azonban ott a kötés mai formájában legalább megtartani mégis tanácsos lesz. Itt a hizelgés a jövőben meghozhatja még kamatait bőven, ha egyéb téren nem, úgy legalább a közvetlen ismeretség révén, ami újabb jövedelmi forrásokat jelent.

Ha azonban a „Slov. Týžd.“-nek az lenne a célja, hogy azt a népet ott minden áron magához hasonlóvá nevelje, — úgy résen állunk.

—ár.

Az ózdi népgyűlésen a „Slov. Týžd.“ újabb ismeretsegekre tett szert; hogy ezeket megtartsa, a „kiírás“ eszközehez folyamodott. 47. számának vezércikkelyében sorolja föl tehát névszerint azokat, akik akarva, vagy véletlenül odavetődtek s akiknek futó ismerettségét a „Slov. Týžd.“-nek így megnyernie sikerült. A jámbor emberek aligha sejtették, hogy a mosolygó ur mit tervez velük és nem igen vágytak arra a kétes dícsőségre, hogy nevük a lapban kinyomtatassék és különösen nem arra, hogy még dícsőbb is őket az, aki maga ellenszenvet, visszavonást, rendbontást vet és arat.

Mert a „Slovenský Týždenník“ az új ismeretsegeket mindjárt értékesíteni is kívánta. Ugy gondolkodott, hogy ott, azon az érintetlen helyen is lehetne kezdeni valamit s hogy ennek a gondolatnak eszközeit biztosítson, nyomatásban a legbizalmas hangon valamennyi új ismeretét végigudvarolja.

Mutatóba Ondrej Kojnok falusi bíró személynék címzett udvarlást közöljük le:

„. . . Meggyőződést szerzettünk arról, hogy Ondrej Kojnok ur egyike itt a legelső parasztvezéreknek. Kojnok mindenkin segít, szegény özvegyeken, árvákon, mindenkin, aki hozzá-

fordul; Kojnok a jogtalanság ellen harcol az igazság érdekében; Kojnok még soha senkit világon való életében meg nem rövidített; munkálkodik a községben és az egyházbán egyaránt; vagyonát és idejét áldozza az igazságért, a népért és az egyházért. Kojnok valódi becsületes tót parasztkarakter és nem szégyel az igazságért küzdeni. De nemcsak hogy nem szégyel, de nem is fél és bátran áll ő meg még az urakkal szemben is! Ha a szegény tót népnek ilyen védői lennének, mint Ondrej Kojnok, akkor a tótokon akár milyen részeg irnok vagy pap nem uralkodhatnék. Es mivel fizetnek ezért a mi testvéreinknek, Kojnoknak? Avval, hogy a övachok, sőt a Kossuth-párt is megcsalta őt. Komisz módon! (Most figyeltem!) Fazekasmunkáinak állanségelyt akart kieszközölni, de mert ő paraszt, hát elvitatták tőle; hogy az csak a nagygyárosoknak jár ki! Ez volt az első ponton, mit az urak a becsületes parasztsorból származó Kojnoknak adtak. Hiszen ezt ő jól megjegyzi magának és az uraknak legalább nem fog többet hinni. Azt a pofont is följegyzi Kojnok ur, amit a papjától kapott és visszaadja annak, akit illet. Mi nem kívánunk Kojnok urtól semmit, csakhogy továbbra is a szegények, özvegyek, árvák és általában a nép jogainak védelmezője legyen. . . .“

Van ebben minden, amire a Sl. T.-nek szüksége van. Van benne ugratás, dícséret, hizelgés, gyűlöletkeltés vegyessen és valamennyit abból a fajtából válogatta ki, amelyek láttára a jóizlésti ember megbotránkozik. A paraszt sérelmet lát abban, hogy fazekas hajlandóságait az állanségellyel nem honorálta s egy lap, mely magát politikai és társadalmi orgánumnak nevezi, ezt a minden együgyűséget meghaladó komikumot, mint a világ legkomolyabb eseményét vezércikkelyben ismerteti nemcsak, hanem alapos okául állítja oda annak, hogy most az az ember s vele a sógorság, komaság a Slov. Týždennik segélyével a kérést megtagadó

T Á R C A.

Föl és alá.

Irta: *Dalmady Győző.*

*Hegyi uton szakadatlan
Járnak-kelnek a kocsik,
Egyik gyorsan lefelé fut,
Másik felkapaszkodik.*

*Egyik kocsi vidám, fűрге,
Messze hangzik a zaja,
Másik kocsi nehéz, lassu,
Sok a gondja, a baja.*

*Mindenikre egyenlően
Süt a déli napsugár,
Fényből mégis csak egyik kap,
A másik bus árnyba' jár.*

*Egyik lejut a völgyekbe,
Másik a hegycsucson áll,
A sok közül melyik ér célt?
És nyugalmat hol talál?*

A mi koponyánk.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Irta: *Jászai Mari.*

Azért kisebb-e „egyharmaddal“ a mi asszonyi agyvelőnk, mert a férfiak a teremtetésünk óta nem engedték azt használnunk, nehogy mi járjunk túl az ő esztikön, vagy ezt is csak ránk fogják, mert hiszen ők mérecesgálték és mondhattak annyit unciát, a mennyit a saját érdekükben jónak láttak konstatálni — ámbar nem hiszem, hogy Lenhossék bácsi akkora ellenségünk lett volna, neki nem volt rá oka, ismertem az élete párját — vagy csakugyan a természet tartotta vissza azt a hiányzó harmadot, bölcseségből, olyan hivatásra szánva bennünket, amelynek nem vetnénk alá magunkat, ha — mint mifelénk mondjuk, — ki volna mind a négy fertályunk?

A koponyánk belsejét még nem láttam, de ha a külsejét nézem és az után itélek, akkor jaj nektünk!

Ha akkora a különbség a fejünk belseje, mint a külseje között: akkor megijedünk és féltjük az egész jövő generációk szellemi nivóját, mióta tudjuk, hogy azok lélekbeli tehetségeiket az anyától is öröklik. Mert miben különböztünk így lenézett, lesajnált,

vad növéreinktől, akik semmivel sem raknak több tücsköt-bogarat a fejükre, mint mi.

Igaz, hogy ők nem is követelnek szavazati jogot mint mi.

Nehogy azonban valaki rám olvassa, hogy én vizet prédikálok — és cifra kalapban járok! Szó sincs róla. Én a magam kalapjait is mindig úgy szégyenlem, mint a többi asszony-ságét, de egyszerű kalapot Budapesten nem kapok. Ha pedig férfias kalapot teszek föl, mint az északiak, finn, dán, norvég asszonyok, akkor mindenki megfordul utánam és nevet; ez pedig nekem annyira kényelmetlen, hogy inkább viselem a budapesti divatot, amelynek a fejembeh semmi köze. Nem véd nyáron a nap és télen a fagy ellen.

Divat! Viseljük, mert divat. Mert párisi.

Ha a budapesti hölgyek tudnák, hogy Párisban az igazi előkelő nő gyalogjárásához sohasem tesz föl „fantasie“-kalapot, tollas, madaras, virágos isten-csudákat, hanem jár egyszerű, fejéhez simuló kis kerek, vagy keskenykarimájú kalapban, amit a divat-évtizedeken át alig befolyásol és amit Budapestre sohasem hoz a marchande-de-modes, mert az nem „mutat“; ha ezt tudnák, hiszem, hogy ők is így tennének. A párisi művelt nő csak délután és csak kocsiiban hord strucc-tollas kalapot. Után, gyalog soha.

hatóságok, jobban mondva a magyarság politikája ellen forduljon.

És azt, valamint a hízlegést, udvarlást, mellyel a kizemelteket elhalmozza, a párt úgy fogja föltüntetni majd, hogy ott a nemzetiségi eszme ellenállhatatlansága és csalhatatlansága hódított.

Evvél újabb bizonyítékát adják régi fölfogásunknak, hogy a nemzetiségieskedés tüzekedés tulajdonképpen, amely a nép együgyűségén élcsöködik.

Vármegyei élet.

Rendkívüli közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága a e hó 25-én d. e. 10 órákor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya: A közegészségügyet rendező törvény módosításáról szóló 1908. évi XXXVIII. t.-c., illetve az ennek végrehajtása tárgyában 132100/908. Bm. szám alatt kiadott rendelet értelmében a bellgyi tárcsa által fedezendő körorvosi járandóságok 1908. és 1909. évekre vonatkozó főkimutatások törvényhatósági jóváhagyása volt.

A közgyűlésen, mint az utóbbi időben már többször sajnosan tapasztaljuk, igen kevesen jelentek meg a bizottsági tagok. A terem szinte kongott az ürességtől, jóllehet a tárgyaláson való megjelenésre, az orvosi szövetség turóczi vármegyei főkjára külön is felhívta a közgyűlési tag urakat. Mondhatjuk, hogy a 120 bizottsági tag közül alig jelent meg husz érdekklődő.

Tíz óra után nyitotta meg a közgyűlést Jusch Ferenc főispán s a tagok szívélyes tödvözlése után rögtön átadta a szót Csepessényi Sándor tb. főjegyzőnek, ki a kérdés alapos és kimerítő ismertetése után felolvasta a számvevőség által egybeállított kimutatást és

Mihozzánk, a Balkánra, hozzák a félvilági hölgyek kalapjait, mint a színházaink a nekik való szindarabokat.

A választójugonkal várjunk addig, míg mi is a kalapunk mellé tűzhetjük a kortesfollat és azt nem takarja el ott a struccoll.

„A ruha teszi az embert.“ Nézzük hát meg először a külsőnket: az öltözködsünket.

Szégyenletesen okatlan az európai nő ruhája — éppen a kevély európaié! — a kínai, a japán, a török mellett! A célszerűnek meg éppen az ellentéte. A szépnek a torzképe. Vastagítja a vastagot, soványítja a soványat. A japáni, kínai, khiton, a régi görögökéhez hasonlóan, kiegyenlítő hosszú vonalával a kövér test formátlanságát, kitölti a eston test hiányait.

Legfőbb érdemét pedig alig merem szová tenni, mert ez egy egész kötetet involvál: nincs alávetve divatnak! Mégis mindenik asszonyon más. Egyéni. Eredeti!

Viselhetünk mi oly beces, valódi nehéz selyem és művésziileg himzett ruhákat, mint ök, akik azokat anyáik, nagyanyáik, dédanyáiktól kincsek gyanánt öröklék?

Mi? Számalmas életünknek egyharmadát a szabóinkkal való küzködésben töltjük el, hogy félig-meddig sikertült vagy nem sikertült rongyainkat töltik szörnyű pénzért kicsikarjuk. Először a szabóinktól a ruháinkat, azután férjeinktől az árát! És sokszor mil en áron!

javasolta, hogy a közgyűlés a kimutatást hagyja jóvá s a törvényes kihirdetési idő lejáráta után terjessze fel a n. kir. bellgyiminiszterhez.

A közgyűlés az előadó javaslatához egyhangulag hozzájárult.

Ez elfogadott kimutatás szerint a törvényhatóság területén ez időszertint rendszeresített körorvosok járandóságai a következőképp állapítottak meg:

	Törzsfiz.	Korpóték	Összesen
1. Necpál . . .	1600—	—	1600—
2. Szucsány . . .	1600—	600—	2200—
3. Turóczi szmtm	1600—	300—	1900—
4. Felsőstubnya	1600—	—	1600—
5. Mossóc . . .	1600—	—	1600—
6. Tótróna . . .	1600—	200—	1800—
7. Znióvárálja .	1600—	600—	2200—

Ezekben a fentebb elősorolt járandóságokban, melyeket kizárólag az *államkincstár* visel, nincs befoglalva a lakpénz és utazási költség, melyet az *egyes körvök tartoznak viselni*, de melyekről a vármegye közönsége egy később összehívandó közgyűlésen tartozik határozni.

Az ekképp megállapított járandóságok elfogadása után vármegyénk főispánja az ülést bezárta.

E helyen emlékeztünk meg az országos orvosszövetség turóczi vármegyei főkjára által az egyes bizottsági tagokhoz intézett memorandumról s főbb vonásaiban a következőkben ismertetjük:

Az orvosi szövetség az eddig *hét* körorvosi állás helyett *kilencet* kíván szervezni a következő csoportosítással:

a) *tótrónai* kör, Székhelye Tótróna, községei ezenkívül Rudná, Jaszenova, Budis, Dubovó, Kelemenfalva, Nagycsepessény, Dvorce, Ivánkófalva, Jezernic-Markovic, Borefalva, Lászlófalva, Ábrahámfalva, Andrásfalva, Polerjeka, Ljesno, Brjesztja és Hadviga;

És ez a lelki-teszt győtrelem minden évadban ismétlődik! Elégtelen fizikumunk összes energiáját ufalatos „divatos“ rongyaink beszerzésére vesztegetjük. Fialat férfiak emiatt a csapat miatt nem mernek idejében megházasodni. Kisértstük meg elképzelni, mi európai nők, mennyi megtakarított időt és pénzt jelent a keletiek változatlan formájú ruhája?

És mily valódi, értékes szövöteket viselhetnek, nem máról-holnapig tartó, örökös utánzatokat, szégyenletes olcsó cafatot, ami okvetlenül visszahat a lelkiéletünkre, a jellemünkre is.

A jelszó: csak sokat mutasson. Olcsó pénzért sokat mutasson. Pih! milyen lealázó család, örökös család!

Nevelésesekek és rabszolgák vagyunk divatrongyaink révén.

„Nagysád kissé erős csipőben“, — mondja markába nevetve a szabónk, mert azt a kifejezést, hogy „kövér“ meg „vastag“, ami az igazság, azt nem bírjuk meg. És azt kívánjuk, hogy komolyan vegyenek bennünket?

Vagy törekszünk komoly emberi jogokért és akkor nem maradhatunk irrozonabilis bábuk; vagy szétköljük a hajunkat, mint a vadak, madarakat, bogarakat tűzünk bele és keressük a férfiak kedvét, akik eddig ilyeneknek neveltek bennünket. Így is vették hasznunkat.

b) *felsőstubnyai* kör. Székhelye Felsőstubnya, községei Alsóstubnya, Stubnyafütrőd, Kisfalva, Alsótüresek, Felsőtüresek és Szklenő;

c) *mossói* kör. Székhelye Mossóc, hozzá tartoznak még Kevic, Bodorfalu, Kiscsepessény, Zorkóc, Raksa, Nedozor, Szentmihály, Divék, Háj és Csremonó;

d) *zniói* kör. Székhelye Znióvárálja, továbbá Moskóc, Balászfalu, Bodófalva, Vrickó, Szlován, Lazán, Lezsiachó, Valesa, Kisszocóc, Nagyszocóc és Szentgyörgy;

e) *prébói* kör. Székhelye Pribóc, továbbá Deánfalva, Tarnó, Károlyfalva, Blatnica, Laszkár, Bálinifalu, Kisrákó, Nagyrákó, Benic, Kostyán, Trebosztó és Szentpéter;

f) *necpáli* kör. Székhelye Necpál, továbbá Bella, Gyulafalva, Zábör, Nagyjeszen, Kisjeszen, Szklabina, Alsókálnok, Felsőkálnok, Zsámbokrét és Folkusfalva;

g) *turóczi szentmártoni* kör. Székhelye: Turóczi szentmárton, továbbá Jahodník, Biszricska, Tomesány, Kossut, Záturcsa, Draskódelina, Ivánkaföld és Deákfalva;

h) *ruttkai* kör. Székhelye Ruttká, továbbá Prjekopa, Klicsiny és Lipóc;

i) *szucsányi* kör. Székhelye Szucsány, továbbá Turán, Ratkó, Suttó, Krpellán, Nolesó, Kongszék, Podhrágy, Szklabinavárálja és Kisselme.

A körorvosok lakása, illetve lakáspénzére vonatkozólag javasolja, hogy Turóczi szentmárton, Ruttká és Znióvárálja 600 koronában, a többi körszékhelyeken pedig 500 koronában állapítsassék meg.

Az időszaki hivatalos látogatások idejét a következőképp kívánják megszabni:

Azon községekben, melyeknek lélekszáma az 500 lakost nem haladja felül, a látogatás negyedévenként volna foganosítandó; az 500-on felül, de az 1500 lakost meg nem haladó községekben a látogatás havonta volna eszközöndő, az 1500 lakoson felüli helyiségben pedig kéthetenként.

A fuvardíjak, a sürgősségi eseteket kivéve, kilométerpénzben volna nyujtandó a vármegyei tisztviselők kilométerpénz árszabálya szerint.

A rendelési, beteglátogatási és műtétekért járó díjak a következőképp volnának szabályozandók:

a) A rendelési díj a rendelési órában egy koronában állapították meg.

b) Amennyiben a beteg a rendelési órán kívül keresi fel az orvost, a rendelési díj a nappal 1 korona 50 fillér, éjjel 2 korona.

c) A látogatási díj a beteg lakásán három fokozatban állapították meg a vagyonos egyének adófizető képességének arányában.

1. Az első fokozathoz tartoznak azok, kik 50 koronán alul fizetnek állami adót évente, ezeknél a látogatási díja 1 korona;

2. a második fokozathoz azok, kiknek állami adója 50 koronától 200 koronáig terjed, ezeknél a látogatási díj 1 korona 50 fillér;

3. akik 200 koronánál több adót fizetnek évente, ezeknek látogatási díja 2 koronában állapították meg;

Természetes, hogy mindegyik fokozatban a látogatási díj minimuma csakis a rendes látogatási időben végzett látogatásra szól, rendes látogatási idő alatt érve a nap ama szakát, melyben az orvos a községben beteglátogatást köruten van és belátása szerint megállapított sorrendben keresi fel betegeit.

Minden olyan látogatásért, amelyet az orvos külön meghívásra az említett sorrendben

kívül, vagyis nem a rendes látogatási időben, vagy meghatározott időpontban vagy sürgős hívásra végez:

az első fokozatban 1:50 korona,
a második fokozatban 2 korona,
a harmadik fokozatban 3 korona.

Az éjjeli látogatási díj a mindegyik fokozatban megállapított minimális nappali látogatási díj kétszerese.

Ezek azok a főbb szempontok, melyeknek figyelembevételét kéri akkoron, ha majd a különféle járandóságok miként leendő megállapítása kerül a törvényhatósági bizottság tárgyalása elé.

Mint tudjuk, a kérdéses díjazások ellen nem tesznek kifogást, de a körök beosztása aligha fog a javaslatban ajánlatba hozott csoportosítások szerint átmenni, mert egyes körökben oly szembeálló aránytalanságok volnának lélekszám, adóalap és távolságok tekintetében, melyekhez a közgyűlés, egyes községek túlmegethetése nélkül, hozzá nem járulhat.

H I R E K.

Egy elhamarkodott letartóztatás.

— Egy piromanikus leány vallomása. —

Weil Jakob rákói koresmárost tisztességes és becsületes embernek ismeri mindenki a községben. Ott él már évtizedek óta Nagyrákón s a lakosok sohasem panaszkodtak ellene egy szóval sem, noha a falusi koresmárosoknak nagyobb részét nem igen szokta kimélni a nép nyelve. Olyan ember ez a szegény Weil Jakob, akiről általánosságban azt szokták mondani: nem vét még a légynek sem.

Annál feltűnőbb és kínosabb volt tehát a jelenet, midőn kedden este megjelent szegény koresmárában két szuronyos csendőr s tudtára adták, hogy gyujtogatásra való felbujtás miatt a törvény nevében letartóztatják.

Weil kétségbeesetten szabadkozott, hogy ő a rettenetes bűnről nem tud semmit. A szabadkozás, a védekezés nem használt semmit. Weil Jakobot két szuronyos csendőr bebisérte a pribóci laktanyába, hol egész éjjel fogva tartották, reggel pedig a törőcszentmátoni kir. járásbírószághoz elővezették.

Az alábbiakban adjuk a letartóztatás történetét.

A folyó hó 23-án este hét óra felé tűz ütött ki Nagyrákó községben. Feja György cstré lett a lángok martaléka. Még a tűz alkalmával feltűnt egy 17—18 évesnek látszó leány szokatlan viselkedése, ki anélkül, hogy valaki kérdezte volna, végig kiabálta az egész utcát: „Nem én gyujtottam fel, nem én gyujtottam fel!”

Ez a szerencsétlen leány Weil Jakob szolgálója, *Dvorstyk* Anna volt, akiről az egész község tudja, hogy félkegyelmű s hogy egy izben gyujtogatás gyanuja alatt állott.

A csendőrségnek feltűnt a leány furcsa viselkedése s mindjárt a tűz lokalizálása után vállaltára fogták s a tűznél tanusított lármájával ellenkezőleg a következő meglepő vallomást tette:

— A cstrét én gyujtottam fel. De erre a gazdám bízottatott és azzal fenyegetett, ha fel nem gyujtom, elvágja a nyakamat.

És a csendőr urak csodálatos hiszékenységgel beigazolták találták a leány vallomását s a szokásos körültekintés és megfontolás nélkül pellengérré állították egy becsületes ember hűrnévét s a világ csufjára lecsukták a laktanya börtönébe egy örült bemon-dása alapján.

De dacára a szolgálati szabályzat rendelkezéseinek, elfelejtették informálni a bíróságot is a leány elmebeli állapotáról s Weil Jakob tovább is letartóztatásban maradt, mert hiszen a bíró nem tehetett volna mást, ha vármegyénk nemes szívű alispánja, ki Weil Jakob lelkületét eléggé ismeri, a bíróság előtt a legmagasabb összegű biztosítékot le nem teszi a letartóztatott koresmárost.

De hogy is lehetne valaki annyira örült, hogy felgyujtasson egy cstrét, mely mellett a saját cstré áll, hol összes ingóságai vannak felhalmozva s a cstré és az ingóságok biztosítva nincsenek?

Nem tudjuk, kit terhel a felelősség az elhamarkodott letartóztatásért. Tény az, hogy ez az elhamarkodott letartóztatás megtörtént.

Vármegyénk alispánjának közbelépése, illetve az óvadék letétele után a teljesen összetört Weil Jakobot a bíróság szabadlábra helyezte, de a szegény embert az izgalom annyira fűnkre tette, hogy valósággal beteg lett a szörnyű meghurcolásnak.

Érdekes, hogy a fogva maradt leány bevallotta, hogy a tűz esetét megelőzőleg egy héttel a gazdája bázát is fel akarta gyujtani. Talán erre is Weil bujtotta fel?

Hangverseny. Műkedvelő zenekarunk december hó 20-án rendezte az idény második hangversenyét. A zenekar 4 újdonságot fog előadni, s ezenkívül kiváló magán szereplők is fel fognak lépni. A próbák már serényen folynak, s a legszebb eredménnyel bíznak. A helyárok a rendezek lesznek.

Kinevezés. Az igazságügyi m. kir. miniszter *Szöner* Gyula nemrég elhunyt znióváraljai járásbírószághoz végrehajtó helyére *Goldbrunner* Gyula törőcszentmátoni járásbírószághoz dinokot nevezte ki. A kinevezett végrehajtó már el is foglalta új állását.

A kórházi bizottság ülése. A vármegyei kórházi bizottság a folyó hó 25-én délután 4 órakor ülést tartott. Az ülésen elhatározott, hogy a kórházi szakácsnő bérént 28 koronára emelik. Az ülés másik tárgya a kórházi gondnok tiszteletdíjának emelése volt, mely emeléshez a bizottság egyhangulag hozzájárult.

Esküvő. *Spitzer* Lajos pozsonyi borkezeskedő a folyó évi december hó 6-án d. e. 11 órakor tartja esküvőjét *Bindfeld* Ilonka kisasszonnyal a helybeli izr. templomban.

A pozsonyi tizenhárom vértanu emlékére emelendő szobormű javára *Svehla* Pál állomásfőnök ur a következő sorok kíséretében küldött 10 koronát: Igen örülök, hogy a *Felvidéki Híradó* útján abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a hazafias szívűből fakadt nemes emlékhöz egy mórzsával hozzájárulhatok.

Megtagadott kérelem. A F. M. K. E. törőcsentmátoni választmányja a nyár folyamán megtartott közgyűléséből arra kérte a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot, hogy az általa fentartott zniói kisedővöt, mely a választmány anyagi erejét teljesen fölemészti, vegye át állami kezelésbe. A kir. tanfel-

ügyelőség most arról értesíti az elnökséget, hogy az óvoda államosítását a miniszter megtagadta. Mint hírlík, az egyesület tagjai most közgyűlést szándékoznak összehívni, mely kimondja az egyesület által fentartott kisedővő felosztását. Ehhez azonban mi nem járulhatunk hozzá, mert az egyesület által alapított intézményt feladnunk nem szabad, jóllehet csekély jövedelmünket más hasznosabb dolgok istápolására is fordíthatnók.

Felhívás a szépséglékekhez. Szépségségi földijeink az egész országban mindenféle szét-szórtan élnek és szűkebb hazájuk dicsőségére szép pozíciókban üregbitik a Zipszerek híret. Miután az a célunk, hogy a velünk érző, de túllunk elszakadt földijeink névsorát lapunk megindításának negyedszázados évfordulója alkalmával kiadandó albumban megörökítjük, kérjük az összes szépséglékeket, hogy szűletési helyük feltüntetésével nevüket, foglalkozásukat és jelenlegi lakóhelyüket, a „Szepesi Lapok” szerkesztőségével líglön tudatni sziveskedjenek.

Duhajkodó kocsisok. *Berger* Ede jahodniki lakost, midőn ez a hazatérőben levő bellai kocsisoknak a földjén való áthaladást megtiltotta, a bepálinkázott kocsisok neki rontottak és tetleg bántalmazták. A duhaj kocsisokat, névszerint: *Remeny* Jánost, *Kovácsik* Györgyöt, *Vahal* Albertet, *Kutnik* Pált, *Szkuhra* Jánost és *Brna* János bellai lakost a csendőrség feljelentette a kir. ügyészségnek.

Herozeg Ferenc felhívása a közönséghez. A Petőfi Társaságnak a Petőfiház javára kibocsátott 1 koronás sorsjegyeit *Herozeg* Ferenc elnök a következő lolkés felhívással ajánlja a magyar közönség figyelmébe.

Ti magyar ifjak, emlékezzetek meg róla, hogy a márciusi ifjúság vezére ébresztette fel halálos aléltságából a nemzetet. Ti magyar nők, emlékezzetek meg róla, hogy Petőfi a világirodalom egyetlen nagy költője, akinek legszebb dalait a tisztá hitvesi szerelem ihlette meg. Ti magyar férfiak, ne feledjétek, hogy Petőfi költeményeit harminc nemzet nyelvében olvassák. Akinek írótolla gazdagabb hadiszakmányt hódított nemzetének, mint a diadalmas hadvezér kardja; aki életében gazdag lelkeknek minden kincsét, halálában vérének minden cseppjét nemzetének áldozta, annak emléke bizonyára megérdemli, hogy a nemzet fia és leányai áldozatot hozzanak érte.

Ez a lolkés kiáltvány bizonyára méltó visszhangot kelt a közönség szívében s nem marad hazafias érzést ember e hazában, aki meg ne hozná csekély áldozatát a nagy Petőfi oltárára. A nyereleményekben gazdag sorsjáték egykoronás sorsjegyei megrendelhetők a Petőfi Társaság elnökségénél Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Uj tót bank. Nagytapolcsányi levelezőnk írja, hogy ott a mult héten új népbankot alapítottak a tótok. Az előre meghirdetett gyűlésen a környékbeli tótság csak egy részle vett részt, a józanabb rész teljesen távol maradt. A bank elnöke *Minárik* József dr. lett.

Tűz volt Nagyrákó községben a folyó hó 23-án. A tűz este 6 óra után ütött ki s elhamvasztotta *Feja* György Nagyrákói gazda cstrét a benne felhalmozott takarmánnyal együtt. Ez a tűzeset is, mint a többi, minden valóságosság szerint gaz gyujtogatásnak a következménye; ami kiviláglik abból a kö-

rülményből is, hogy a tettes a csűr felgyujtását már szombaton este megkísérelte, de akkor rögtön észrevették a bajt s gyorsan eloltották a feles-pódd lángokat. Vasárnap este újból kísérletet tett a gyújtogató, de ekkor is elnyomták a tüzet. Végül hétfőn este sikerült a becsutott gyújtogató aljas szándéka. A kárvallott gazda kára biztosítás útján meg fog térülni.

Srobár Lőrino dr. szabadiában. A csernovai véres zendülésben való részvétel miatt egy évi fogházbüntetéssel sújtott dr. Srobár Lőrino rózsahegy orvos a mult napokban szabadult ki a fogházból. Alig érezte magát szabadon, máris megkezdte nemzetellenes működését. Mint tudósítónk írja, résztvett a tót földművelők szakolcazi gyűlésén, hol ő vitte a főszerepet a tót gazdák szervezésében, illetve bolondításában. Ugy látszik, ennek az urnak kevés volt az esztendőköso.

A szegénysorsu tüdőbetegok javára. „Csak egy virágszálat” jelíggel megindult országos gyűjtés igen sikeres befejezést nyer. Arról értesülünk, hogy nemcsak vármegyénkben, hanem városunkban is rendezni fognak még az ősz, tél folyamán egy nagyobb szabásu jótékony estélyt. Az estély sikerét azok vették kezükbe, akiknek már neve garancia, hogy a nemcsak a szép anyag sikerit estély lesz, ezenfelül társadalmi életünknek egyik emlékeztető művészi sikere. Maga az egyesültes országos központja, a szívoasan fáradozó József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület is készséggel akeióba lép és a helyi rendezőséget támogatja abban, hogy előkelő művész-venetlegek lépjenek föl az emberbaráti célra.

Állandó raktárt tart eredeti Singer- és valódi Dürkopp-féle varrógépekből *Svehla János* jóhírtú turóczenstmartroni kárpitos és butorraktáros. — Ugyanitt kaphatók valódi háló és pallisander ebédli butorok is, még pedig meglepő oleos árban és szolid kiszolgálással mellett. Nevezett raktára — minden vásárlási kényszer nélkül — bárki által megtekinthető.

A vonat fosztogatója. A ruttkai csendőrséghez többfelől panasz érkezett, hogy a folyó hó 17. és 18-án a vasuti állomáson és a Kőrmezbanya-felé induló vonaton több utasnak többé-kevésbé értékes holmija elveszett. A csendőrség nyomozni kezdett s megállapította, hogy a tolvajlásokat *Selezák József* zolyoni illetőségű csavargó követte el, ki jelenleg a 26-ik gya'okozrednél, mint utjone szolgál. A tolvaj feljelentetett a helybeli járásbírósnágnál.

Tisztelet olvasóink! Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általánosan ismert háziszer, vagyis csukamájolaj, csakhogy az utóbbit teljesen jó izü és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermeknek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól izlik. Kapható a gyógyszerárakban.

Verekedő gyermekek. Szomorú jelensége a ferde nevelésnek az az eset, mely Turán községben játszódott le az elmúlt héten. Két cseppnyi kölyök, névszerint *Bartusz Józsi* és *Vrabecz András*, kik valami végett haragot tartottak, találkoztak a község utcáján. Vrabecz szó nélkül neki rontott a kis Bartusznak s az alig hét éves gyermeket úgy össze-vissza verte, hogy az súlyos sebeivel hetekig lesz kénytelen nyomon az ágyal. A kis haramiát feljelentették a járásbírósnágnál.

Kertész Tódor műlparáru raktára Budapest, Kristóf-ler nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi t. vevőinek a következő tárgyakról: Társasjátékok és a játékasztal kellekei. Fröbel és sljéd játékok. Játékszeres kis fiuknak és leányoknak. Csillagó karácsonyfadísz. Szobatorna eszközök. Korcsolyák. Téli sportekkek, szánkók, rödli, skí, Vivőeszközök. Vadászokkellék, revolverek. Száncengők. Bőrárúk. Dohányzóeszközök. Bronz, porcellán- és diszmtlárúk, íróasztal kellekek. Finom acél ollók és kések, borotvák, háztartási cikkek. Ebédli asztal kellekek, tréfás tárgyak stb.

Tolvaj vendég. *Sztraka* János sztankováni lakosnak vendége volt, *Helo* Katalin szucsányi lakosnő. Elfelegették, eltereferték az időt egész délután. Mikor az indulás ideje elérkezett, Katalin asszony szépen felpakolódzott a vonatra és elutazott. A baj ott kezdődik, hogy Katalin asszony csupa szórakoztatsgöböl magával vitte *Sztraka* János pénz-csekjét is, amit ez már csak akkor vett észre, mikor hazatérve, pénztét kereste. A kárvallott a tolvaj vendéget feljelentette.

Figyelem! Kéretik a n. é. közönség, hogy karácsonyra szánt megrendeléseiket idejekorán, már most adják fel, hogy a nagy munka össztörölődása miatt akadály ne legyen!

Legszébb s legalkalmasabb karácsonyi ajándék egy kis fénykép után készült

életnagyságu falikép, mely már 5 frt és feljebb minden kivételben megrendelhető: **Steiner Lajos** kép- és diszmtlárú árú üzletében **Turóczenstmartrón.**

Nagy raktár : képek, keretek, tükrök, pálmák, nippel és különféle szabadiszkekben stb. stb.

I R O D A L O M.

A Petöfi Társaság ajándéka a közönségnek. A Petöfi Társaság kiadásában igen értékes és eredetere felette érdekes diszmtü jelenik meg e hó folyamán a könyvpiacón. Ez a diszmtü Petöfi összes műveit. A hatalmas könyv, mely a nyomda és könyvkötői technika egyik kiváló produktuma, ugyanabban az alakban és ugyanolyan nyomatásban jelenik meg, mint az 1847-es nagy Petöfi-kiadás, amelyet a költő önmaga rendezett sajtó alá s amelyből a mai nemzedékre csak néhány felteve örözt példány maradt. A Petöfi Társaság elhatározta, hogy a Petöfi-kultusz fejlesztése érdekében, de egyszersmind halálja jelétül mindazoknak, akik a most kibocsájtott egykoronás Petöfi sorsjegyeknek terjesztésében segítségére lesznek és legalább is 40 darab sorsjegyét vesznek, vagy ismerőseik körében elhelyeznek, ajándékképeni emléktül megküldi Petöfi összes műveinek ezt az értékes diszmttetét, amely a könyvpiacón 20 korona bolti árban kerül forgalomba.

Meglepetés. Így, karácsony táján, az irodalmi életnek vannak szenációi, meglepetései. Egy-egy új Mikszáth, Herczeg vagy Ambrus könyv ilyenkor tünik fel az irodalmi láthatáron, de gyakoriak a váratlan meglepetések is. Ilyen lesz az idén az a magas színvonalu munka, amelyet a Magyar Hirlap ad előfizetőinek karácsonyi ajándéktül. Igazi meglepetes lesz ez a Világ Naptár, amelynek

minden közleménye, minden sora érdekes, minden ötlete új, minden illusztrációja szenzácios. Tizenkét íven, pompás kötésben jelenik meg a Magyar Hirlap Világ Naptára, amelynek tartalma is az igazi meglepetés erejével hat majd. A Magyar Hirlap minden előfizetője ingyen kapja meg ezt a pompás könyvet, amelyet karácsony napjára mindenkinek megküld a Magyar Hirlap kiadóhivatala (Budapest, V., Báthory-utca 3.). A Magyar Hirlap előfizetői tehát nemcsak jól szerkesztett, jól informált, eleven és ötletes újságot kapnak egész éven át, hanem kedves, érdekes és értékes karácsonyi ajándéktül is. A Magyar Hirlap újtövkör tizenkilencedik évfolyamába lép és az új folyamán a régi csapáson haladva, sok újítással is kedveskedni fog előfizetőinek. Aki már most előfizet, díjtalanul megkapja a Világ Naptárt.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemészti még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni

SCOTT-féle Emulsiót

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG.

Mikor szörjük el a superfoszfátot.

A műtrágyák érvényesülése sok körülmenytől függ, első sorban s természetesen attól, hogy van-e szüksege az illető talajnak a műtrágyában foglalt növényi tápanyagra. Azonban így is ugyanazon talajon, amely műtrágyára reá szorul, ugyanazon trágya nagyon különböző hatást eredményezhet. Nagyon természetesen, sok függ az időjárástól. A trágyának nedvességre van szüksege, hogy feloldódjék; minél ltoszasaban számíthatni a szükseges nedvességre, annál könnyebb a gazda helyzete a műtrágya alkalmazásánál, mert ez esetben az, hogy korábban vagy később szórja el — a megengedhető határok között — hogy aláboronálja vagy alászántja, nem sokat határoz. Egészen más képpen áll a dolog : száraz klima alatt, amilyen — sajnos — a miénk is.

Sok ideig azt tartották, hogy száraz klima alatt nincs hatása a műtrágyáknak, időbe került bebizonyítani ezen állítás téves voltát. Azonban, ha a száraz klima alatt gazdálkodó a lehető legnagyobb hasznot akarja huzni a műtrágyából, amihez pedig szükseges, adjon az minél nagyobb terméstöbbletet adjon, akkor nem szabad a műtrágyázás kereszttüvitelében azon gazdaságokat utánozni, ahol rendszeresen van bőven csapadék.

A trágyázási szakmunkákban rendszeresen az olvasható, hogy a Thomassalakat több hónappal, a szuperfoszfátot pedig közvetlen a vetés előtt kell az ősziék alá elszórni. Ez helyes eljárás lehet a csapadékos vidékeken. Nálunk azonban ezen szabályt oda változtatandó, hogy ha kénytelenek vagyunk a foszforsavtrágyát közvetlen a vetés-szántás előtt elhinteni, például, ha a buza előveteménye tengeri, akkor erre a célra feltétlenül szuperfoszfátot használjunk, mert ennek foszforsava könnyebben oldódik és így gyorsabban eloszódhatik a talajban, mint a Thomassalaks foszforsava. Minden más esetben szabályul vehetjük, hogy ősziék alá — eltekintve a könnyű homoktalajoktól — szuperfoszfátot is felszertebb több hónappal a vetés előtt elszórni.

A műtrágya hatékonysága nagy mértékben függ attól, hogy mily mértékben képes a trágya hatóanyaga a talajban eloszódni, mert annál könnyebben talál a gyökér a tápanyagra és annál több gyökér kerül vele érintkezésbe. Ott, ahol elég csapadék van, a később elhintett műtrágya is eloszódik a talajban, szárazságra hajló vidéken azonban könnyen előfordulhat, hogy a később elhintett műtrágya eloszása tökéletlen, amiért is a trágyának vagy nincs hatása, vagy nem oly mértékű, mint lenne, ha az eloszódás tökéletes lett volna.

Ez okból ajánlatos nálunk a szuperfoszfátot is, ha csak lehet, több hónappal az őszi elvetés előtt elszórni.

Nem mondom, hogy mindig nagyobb lesz a korábban elszórt szuperfoszfát hatása. Minél csapadékosabb az őszi és a tél, annál kisebb lesz a különbség a korábban és később elszórt műtrágya között, csak annyit állítok, hogy nagy általánosságban biztosabban számíthatunk a kedvező hatásra, ha korábban szórjuk el.

Ha már az ősziéknél is fontos, hogy a szuperfoszfátot jóval a vetés előtt szórjuk el, mennyivel inkább a tavaszi gabonaféléknél, melyeknek tenyészideje rövidebb és amint a tavasz száraz, a műtrágya nem képes hatást gyakorolni, mert a talajban nem tud kellőképpen elszórni. Sőt nemcsak a tavaszi gabonaféléknél, hanem a hosszú tenyészidejű cukorrépánál is előnyösebb a szuperfoszfátot már őszzel elszórni. Az ország, m. kir. növénytermelési kísérleti állomás idevonatkozó több évi kísérletei legább azt bizonyítják, hogy nagy általánosságban az őszzel elszórt szuperfoszfát nagyobb termésmennyiséget eredményez, mint a tavasszal elhintett.

Midőn a műtrágyázási kísérleteket ezélt 23 évvel megkezdtem, az első kísérleteket árpával végeztük oly módon, amint az Németországban szokásos, vagyis tavasszal a vetés előtt szórattuk ki a szuperfoszfátot. Az eredmény bizony nem volt biztató. A legtöbb helyütt a termésmennyiség nem fedezte a trágyázás költségeit. Az utóbbi időben már négy év óta folytatunk árpaműtrágyázási kísérleteket igen kedvező eredménnyel, csak hogy most a szuperfoszfátot már őszzel az őszi szántásra hintetjük el.

Nem mondom, hogy mindenkor az őszzel elhintett szuperfoszfát fog nagyobb termésmennyiséget eredményezni. Minél nyirkosabb a tavasz, annál kisebb lesz a különbség, sőt az is előfordulhat, hogy a tavasszal adott szuperfoszfát ad nagyobb termést.

Miután azonban a műtrágya hatására annál biztosabban számíthatunk, minél egyenletesebben tud az a talajban eloszódni, ez pedig a mi klimatikus viszonyaink között biztosabban bekövetkezik, ha mi a szuperfoszfátot már őszzel, az őszi szántásra elszórjuk, ezért ajánlom mindazon vidékekre, ahol a tavaszi szárazság gyakori, a szuperfoszfátot már őszzel elszórni a tavaszi vetemények alá.

Cserháti Sándor.

Kiadásra szánt erdei fagyvak. A poszoni kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a folyó év őszen az erdőbirtokosok által gyűjtött és eladásra szánt erdei fagyvakról a m. kir. földművelésügyi miniszterium jegyzékét készítette, amely az

eladható fagyvak mennyiségéről, az egy-ségárról és a birtokosok lakhelyéről szóló adatokat tartalmazza. A szóban levő jegyzék betekinthető a kamara titkári hivatalában.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.

Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.

Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferenc.

Fajbaromfi!

Elsőrangú szülőktől származó, 7 hónapos sárga orpington tenyészkakasok és tyukok kaphatók FEKETE ZOLTÁNNÉ tenyészetéből Zsarnócán (Bars megye), egyenkint 6—12 K-ért. Csomagolás 1 K.

TÉLI MENETREND.

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1908. év október hó 1-től.)

Budapest—Turócszentmárton:				Turócszentmárton—Budapest:			
Gyv. ind.	reggel 7-05.	érk. délután	1-38	Gyv. ind.	reggel 5-57.	érk. délután	12-45
Szv. "	délelőtt 9-15.	" "	7-55	Szv. "	" 8-41.	" este	7-10
Gyv. "	délután 3-30.	" este	10-21	Gyv. "	délután 2-52.	" "	9-15
Szv. "	délután 5-55.	" reggel	4-16	Vv. "	" 4-56.	" reggel	5-10
Vv. "	éjjel 11-10.	" délelőtt	11-36	Szv. "	este 11-35.	" délelőtt	9-50
Vv. Jánoshegyről ind. reg. 5-03. é. reg. 7-30				Jánoshegyre i. d. u. 12.03. é. d. u. 3-35			
Turócszentmárton—Ruttká:				Ruttká—Turócszentmárton:			
Gyv. ind.	délután 1-39.	érk. délután	1-47	Gyv. ind.	délután 2-43.	érk. délután	2-51
Szv. "	este 7-56.	" este	8-05	Szv. "	reggel 8-30.	" reggel	8-40
Gyv. "	" 10-22.	" "	10-30	Gyv. "	" 5-48.	" "	5-56
Szv. "	reggel 4-16.	" reggel	4-25	Szv. "	este 11-24.	" este	11-35
Vv. "	" 7-31.	" "	7-47	Vv. "	délután 4-43.	" délután	4-55
Vv. "	délelőtt 11-37.	" délelőtt	11-47	Vv. "	délelőtt 11-16.	" délelőtt	11-33
Budapest ny. p. u.—Zsolna:				Zsolna—Budapest ny. p. u.:			
Gyv. ind.	reggel 7-11.	érk. délután	1-33	Gyv. ind.	éjjel 3-46.	érk. reggel	9-30
Szv. "	" 9-20.	" este	8-30	Szv. "	reggel 7-18.	" este	5-55
Gyv. "	este 6-50.	" éjjel	12-24	Gyv. "	délután 3-20.	" "	9-45
Szv. "	" 9-20.	" reggel	7-16	Szv. "	este 9-15.	" reggel	6-35

A cs. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:				Ruttká—Kassa.			
Szv. ind.	reggel 5-15.	érk. délután	12-15	Szv. ind.	reggel 4-42.	érk. délelőtt	11-45
Szv. "	" 7-50.	" "	2-28	Szv. "	" 8-20.	" délután	3-45
Gyv. "	délután 12-02.	" "	5-22	Gyv. "	délután 12-37.	" "	5-12
Szv. "	" 12-17.	" este	7-57	Szv. "	" 2-30.	" este	9-15
Szv. "	" 4-00.	" "	10-47	Szv. "	" 4-08.	" éjjel	11-40
Liptószentmiklóásra Svz. i. este 8-17 é. 10-00							
Ruttká—Zsolna:				Zsolna—Ruttká:			
Szv. ind.	reggel 4-40.	érk. reggel	5-07	Szv. ind.	reggel 3-55.	érk. reggel	4-27
Szv. "	délután 12-40.	" délután	1-10	Szv. "	" 7-35.	" délelőtt	8-04
Szv. "	" 2-38.	" "	3-04	Gyv. "	délután 12-11.	" délután	12-33
Gyv. "	" 5-33.	" este	5-55	Szv. "	délután 1-45.	" "	2-11
Szv. "	este 8-23.	" "	8-50	Szv. "	" 3-24.	" "	3-52
Szv. "	éjjel 11-04.	" éjjel	11-30	Szv. "	este 9-21.	" este	9-50
Vv. "	délelőtt 8-05.	" délelőtt	8-32	Szv. "	este 7-16.	" "	7-45

Közvetlen vonatösszeköttetés

Berlin—Budapest között, Ruttkán át.

Naponta	4.39	indul	Berlin	érkezik	11.12
"	10.06	"	Breslau	"	5.45
"	1.15	"	Oderberg	"	2.47
"	5.38	"	Ruttká	"	10.30
"	12.45	érk.	Budapest k. p. u.	indul	3.30

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés

a magyar királyi államvasutak és az azon uton tullekvesatlakozó vasutak alatt megnevezett főállomásai között.

7.05	3.30	i. Budapest k. p. u. é.	12.45	9.15	7.00	6.50	i. Bpest ny. p. u. é.	9-30	9-45		
1-47	10.30	é. Ruttká	i.	5.48	2.43	1.33	12-24	é. Zsolna	i. 3.46	3.20	
—	5.45	" Breslau	"	10.05	6.10	10.35	5.45	" Breslau	"	10.06	6.10
—	11.12	" Berlin (Fridrstr.)	"	4-39	11.31	5.26	11.12	" Berlin (Fridrstr.)	"	4.39	11.31

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyított háziaszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közvényénél, oszadt és meghűléseknel, bedörzsolésekpen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ugyiszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany Groszárba“, Prágában, Elisabettrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Turócvarmegyei raktár: Schönaich Viktor gyógyszerésznél Zsitóváralján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERO

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziaszertől várni lehet. — Ere az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer. Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratórium, GYŐR.

Kapható mindenütt!

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Kizárólag csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Uj! **Üzletmegnyitás!** Uj!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Turócszentmártonban, a Kuzma-féle házban (Grossmann kékfestővel szemben) a modern kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi és női divatárúházat

nyitottam. — Midőn a n. é. közönség figyelmét eme körülményre felhívom, értesítem, hogy áruházamban a szakba vágó czikkek a legujabb kor divatának megfelelőek és jutányos áron adatnak el.

A n. é. vásárlóközönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel **WEIL LAJOS** divatárúkereskedő.

Szapatőrümi levélpapíros kapható

MOSKOCZI FERENCNE

könyv- és papirkereskedésben

TURÓCSZENTMARTON.

Ára 2 korona 40 fillér és 3 korona.

Legöregebb és legelőkelőbb teafaj!

Kapható minden jobb, hasonló üzletben.

<p>Óh jaj!</p> <p>Megfojt ez az átkozott köhögés!</p>	<p>Köhögés, rekedtség s elnyálkásodás ellen gyors s biztos hatású</p> <h3> Egger mellpasztillái</h3> <p>az étvágyat nem rontják és kitinő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.</p> <p>Fő- és szétküldési raktár:</p> <p>„Nádor“ gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körut 17.</p>	<p>Éljen!</p> <p>Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!</p>
<p>Kapható Turócszentmártonban: TOPERCZER SÁNDOR GYOGYSZERTÁRÁBAN.</p>		

Központi Kávéház!

Turócszentmárton, főtér.

Fényes berendezés! Amerikai billiard!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

Popper Árpád

tulajdonos.

Wix Miksa
fűszer- és csemegeterkeskedése
Turócszentmárton.

A legfinomabb
Indra-tea
főraktára.

Valódi Jamaika Rum!
Bel- és külföldi italok!

Üvegezési vállalat!

Egyhóna 24 Kor. Negyedévre 7 Kor. Félévre 14 Kor. Egyévre 28 Kor.

AZ ÚJSÁG
A LEGJOBB NAPILAP

CZIM: AZ ÚJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

Héda B.
fűszer-, csemege- és gyümölcskereskedése
Turócszentmártonban.

Valódi angol tearum! Szeszszitalok!
Naponta friss nyers s főtt prágai
sonka nagyban és kicsinyben!
Valódi Koestlin-féle teasütemé-
nyek és cakes! Fürth- és Heller-
féle cukorkák nagy választéka!
Friss déligyümölcsök már kaphatók!

Haltenberger Béla
Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőz-
mosó gyárainak képviselője:

Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

Nagy választék női kalapokban.

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacob-
féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes
bűvészkártyát tartalmaz.

LEOPOLD GYUKA hirdetői irókészlete által Budapest, Erzsébet-körút 53. 250 napig kizárólagos jogszóltatás!

GYARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Lovelőzés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMELT BŐRKEMÉNYEDÉST
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZENHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
G. VÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
BÉLMURUM
Feltalál Konzervgyár, Bartha József
Feltal. (Soproni). — Kérjen árjegyzéket!

**VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGTALANSÁG, IDEGRENK-
gyógyításra a legkiválóbb készítmény a KRIEGER-
TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül hatásos rá, erőt, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 250 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerházaiban
Postán küld: KÖRÖNY-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Mátyás-
utca 10.

PLATSCHEK VILMOS
ismert legolcsóbb, legszelebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút).

RIVOLI
fényképezési és festési műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művésztől
kiutalban fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolatok selegerre,
kártyára, fára, elefántcsontra stb. Brass, fűggeték, stb. stb.
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sít-
kövekre stb. Miről költsék ingyen és bérmentve árjegyzéket?

**DIGESTOL
GLÜCK**
Még a legnehézebb emésztőpor

Doboz 2 kor.
Postai székűlőés „FÉHER GALAMB” győgyesertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 53
Kapható minden gyógyszerháza drogeriában.

Meglepető haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védelem alatt álló, mely mindenféle fűg-
get a lakásban és úgy, mint mindenféle fűgget és, rő-
és levélvész és egyéb kőrt- és rovarok által károsított állat-
kákát és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védőeser anyag és darabos étlen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított
a feltétlen eredményt.
Vesztéképviseleik Magyarországi részlege
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 35. — Telefon 21-31

BOGDANY
szerencseje páratlan!
Vasárnapunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDANY S.
városi sorsjegyiroda t. l. nál
BUDAPEST, KÁROLYI-KÖRÚT 20.

**Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA**
5 nap alatt kitámasztást.
— Téglap. K 1-30 —
Dr. KOVÁCS gyógyszerháza
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollott-étkek” ingyen.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-ÚT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta reggeli-csokly!

Ha fáj a feje használjon
azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárterben és drogeriában kapható.
Főraktár **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-
részlő **KISPEST,** Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítást 3 doboz rendelésnél.

Dr. KOVÁCS J.
hemoptizal rendelő-intézet
Minden betegségeiben
szervezői szakértő
Budapest, Váci-körút 18. sz.

PARIS SZÁLLÓ
Szálloda: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 2-20 k-ftől feljebb, tisztáltsá-
gól és villanyvilágítással együtt. Fűtő-
esetű, elegáns kávéháza, étterem, Villamos rend-
szere, mely az egész pályaudvarról és
halók felé.

KATZER
szőrmű- és cipőgyártás és az egész
világban elvannak terjedés.
Első és legnagyobb
munkázati ellen érték rész-
tára.